

סוגת הטקסט: כתבה מקומית • נושא: קהילה שמחזיקה יחד בתקופה מאתגרת

מטרות

- לאתר פעולות של עזרה הדדית בכתבה
- להבין מהי 'גבורה אזרחית' יומיומית
- לתכנן תרומה קטנה לקהילה שלי

מהלך שיעור - 45 דקות

5 ד'	פתיחה: "מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?"
10 ד'	קריאה ראשונה בקול + קריאה שנייה עם עיפרון (סימון מילים לא מוכרות)
8 ד'	חלק א' - שחייה (בזוגות), בדיקה במליאה
10 ד'	חלק ב' - צלילה: סימון, מיון, שפה ומבנה
8 ד'	חלק ג' - מעמקים: משימת תיבה + מעגל שיח קצר
4 ד'	כרטיס יציאה

גרסת 10 דקות: קריאה ← 2 שאלות שחייה ← סימון אחד ← שורה בכרטיס היציאה.

תשובות

חטי"ב	שחייה: 1. פתק עם מספרי טלפון. 2. מישוה שפשוט ידבר. 3. הרבה מעשים קטנים של שימת לב ♦ סימון: "הדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם" ♦ מיון: גשמי: תרופות, לחם רגשי: שיחה בערב, להרגיש שרואים אותי, סיפורים על השכונה ♦ אוצר מילים: של אנשים רגילים בקהילה, לא של צבא
חטי"ע	שחייה: 1. פתיחה בסיפור מקרה ← פירוט ← ציטוט ← הכללה. 2. מוסיף קול אישי ואמינות ומבטא את התובנה המרכזית. 3. מסקנה ♦ סימון: "הדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם" ♦ מיון: סיפור מקרה: שתיים-עשרה בקשות ביום הראשון, אדון אליהו בן התשעים ביסוס מחקרי: התאוששות מהירה בקהילות עם הון חברתי מסקנה: שיחת טלפון היא השקעה בחוסן
יסודי	שחייה: 1. לשכנים המבוגרים. 2. אתם האור של הרחוב ♦ סימון: "הילדים ברחוב החליטו לעזור" ♦ מיון: עוזר: לצייר לשכן, לסחוב סל, לומר שלום וחיוך לא עוזר: לצעוק ברחוב
עולים	שחייה: 1. סבא. 2. מתקשרים כל ערב ♦ סימון: "אני לא לבד" ♦ מילון: תקופה=period of time. גר לבד=lives alone. מתקשרים=call (phone). קהילה=community. עוזרים=help
חני"מ	תמונות: מתקשר/ת. שמח ♦ מיון: ✓ עוזר: 🇮🇱 לסחוב סל, 🗣️ לצייר ציור, 🤝 לומר שלום ✗ לא: 📞 רעש בלילה

מעגל שיח

1. מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?
2. מה גורם לכם להרגיש שייכים למקום?
3. האם מעשה קטן יכול להיות גבורה? מתי?

מתווה מצגת (איורים בסגנון תלת־ממדי חמוד)

1. שקופית פתיחה: שכונה תלת־ממדית עם חלונות מוארים ולבבות
2. מה עשו בני הנוער ברחוב הרימונים
3. גבורה שקטה - מה זה בכלל
4. מפת הקהילה שלי: מי צריך, מה אני יכול/ה
5. כרטיס יציאה: מעשה אחד השבוע

🌐 מרחב בטוח: הפעילות היא תמיכה ולמידה – לא טיפול. מותר לא לשתף. כל דאגה לשלומה של תלמידה – פונים ליועצת. מודלים לשילוב: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

כתבה מקומית

כשהתקופה הפכה מתוחה ובתי הספר עברו ללמידה מהבית, החליטו כמה בני נוער מרחוב הרימונים לא לחכות שמישהו יבקש. הם תלו פתק בכל כניסה: "צריכים משהו? תתקשרו אלינו." ומתחת – שלושה מספרים.

כבר ביום הראשון הגיעו שתיים-עשרה בקשות: תרופות מבית המרקחת, לחם, וגם בקשה אחת שהפתיעה אותם – "מישהו שפשוט ידבר איתי קצת". הבקשה הגיעה מאדון אליהו, בן תשעים, שגר לבד בקומה הרביעית.

"חשבנו שנחלק משלוחים", מספרת יעל, אחת היוזמות. "גילינו שהדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם." מאז, כל ערב מישהו מהחבורה מתקשר לאדון אליהו. הוא מספר להם סיפורים על השכונה לפני שבעים שנה.

אין להם מדים ואין להם מדליות. כשתשאלו אותם אם הם גיבורים, הם יצחקו. אבל אולי כך בדיוק נראית גבורה אזרחית: לא מעשה אחד גדול, אלא הרבה מעשים קטנים, כל יום, של אנשים שבחרו לשים לב.

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה תלו בני הנוער בכניסות?

☐ פתק עם מספרי טלפון ☐ מודעת מכירה ☐ תמונה

2. איזו בקשה הפתיעה אותם?

☐ לחם ☐ מישהו שפשוט ידבר ☐ תרופות

3. לפי הכתבה, מהי גבורה אזרחית?

☐ מעשה אחד גדול ומפורסם ☐ הרבה מעשים קטנים של שימת לב ☐ לקבל מדליה

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שמבטא את התובנה של יעל, והעתיקו אותו:

2. צורך גשמי או צורך רגשי?

תרופות · שיחה בערב · לחם · להרגיש שרואים אותי · סיפורים על השכונה

גשמי 🧠	רגשי 🤍

3. המילה "אזרחית" בצירוף 'גבורה אזרחית' מציינת...

○ של אנשים רגילים בקהילה, לא של צבא ○ של עיר גדולה ○ של אזרחות במבחן

חלק ג' - מעמקים 🗨️

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

📦 **משימת תיבה:** תכננו יוזמה קטנה לקהילה שלכם בתקופה מאתגרת: מה הצורך? מה תעשו? מי ישתתף? איך תדעו שהצלחתם?

💡 אפשר להיעזר בגש"ר מאח"ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

🗨️ לשיחה בזוגות: מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?

✂️

📝 **כרטיס יציאה · שייכות וגבורה אזרחית** שם: _____

מעשה קטן אחד שאעשה השבוע:

אדם אחד שאשים לב אליו:

מה נותן לי תחושת שייכות:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

כתבה מקומית

- 1 כשהתקופה הפכה מתוחה ובתי הספר עברו ללמידה מהבית, החליטו כמה בני נוער מרחוב הרימונים לא לחכות שמישהו יבקש. הם תלו פתק בכל כניסה: "צריכים משהו? תתקשרו אלינו." ומתחת – שלושה מספרים.
- 2 כבר ביום הראשון הגיעו שתיים-עשרה בקשות: תרופות מבית המרקחת, לחם, וגם בקשה אחת שהפתיעה אותם – "מישהו שפשוט ידבר איתי קצת". הבקשה הגיעה מאדון אליהו, בן תשעים, שגר לבד בקומה הרביעית.
- 3 "חשבנו שנחלק משלוחים", מספרת יעל, אחת היוזמות. "גילינו שהדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם." מאז, כל ערב מישהו מהחבורה מתקשר לאדון אליהו. הוא מספר להם סיפורים על השכונה לפני שבעים שנה.
- 4 אין להם מדים ואין להם מדליות. כשתשאלו אותם אם הם גיבורים, הם יצחקו. אבל אולי כך בדיוק נראית גבורה אזרחית: לא מעשה אחד גדול, אלא הרבה מעשים קטנים, כל יום, של אנשים שבחרו לשים לב.
- 5 סוציולוגים מכנים זאת 'הון חברתי' – רשת הקשרים והאמון שבין אנשים. מחקרים מצאו כי בקהילות שבהן ההון החברתי גבוה, ההתאוששות ממשברים מהירה יותר, גם כשהמשאבים החומריים זהים. משמעות הדבר היא ששיחת טלפון לשכן איננה רק מעשה של חסד; היא השקעה בחוסן של הקהילה כולה.

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו המבנה של הכתבה?

○ פתיחה בסיפור מקרה ← פירוט ← ציטוט ← הכללה ○ שאלות ותשובות ○ רשימת הוראות

2. מה תפקיד הציטוט של יעל?

○ מוסיף קול אישי ואמינות ומבטא את התובנה המרכזית ○ מספק נתון מספרי ○ מציג עמדה מנוגדת

3. "משמעות הדבר היא ש..." – איזה קשר לוגי?

○ מסקנה ○ ניגוד ○ ויתור

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שמבטא את התובנה של יעל, והעתיקו אותו:

2. מיינו לפי תפקיד בטקסט

· שתיים-עשרה בקשות ביום הראשון · התאוששות מהירה בקהילות עם הון חברתי · שיחת טלפון היא השקעה בחוסן · אדון אליהו בן התשעים

סיפור מקרה 	ביסוס מחקרי 	מסקנה

חלק ג' – מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: כתבו מאמר דעה: 'האם ראוי לחייב בני נוער בשעות התנדבות?' – שלבו את מושג ההון החברתי ואת הסיפור מרחוב הרימונים.

[illegible]

💡 אפשר להיעזר בגש"ר מאח"ד (גוף · שכל · רגש · מערכת אמונות · חברה · דמיון) ובמילות קישור: ראשית · בנוסף · לעומת זאת · לכן · לסיכום.

לשיחה בזוגות: מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?

 כרטיס יציאה · שייכות וגבורה אזרחית שם: _____

מעשה קטן אחד שאעשה השבוע:

אדם אחד שאשים לב אליו:

מה נותן לי תחושת שייכות:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

הרחוב שלנו

כתבה מקומית

בתקופה קשה, הרבה אנשים נשארו בבית.
הילדים ברחוב החליטו לעזור.
הם ציירו ציורים שמחים לשכנים המבוגרים.
הם עזרו לסחוב סלים של אוכל.
סבתא רחל חייכה: "אתם האור של הרחוב!"

חלק א' - שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למי הילדים ציירו?

☐ לשכנים המבוגרים ☐ לחתול ☐ למורה

2. מה אמרה סבתא רחל?

☐ אתם האור של הרחוב ☐ לכו הביתה ☐ תודה על העוגה

חלק ב' - צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. סמנו בטקסט בצבע את המשפט שבו הילדים מחליטים, והעתיקו אותו:

2. איך אפשר לעזור?

 לצייר לשכן לסחוב סל לצעוק ברחוב לומר שלום וחיוך

עוזר 	לא עוזר
<div></div>	<div></div>

חלק ג' - מעמקים

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: ציירו מכתב תודה למישהו בשכונה שעוזר לכולם.

לשיחה בזוגות: מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?

כרטיס יציאה • שייכות וגבורה אזרחית שם: _____

מעשה קטן אחד שאעשה השבוע:

אדם אחד שאשים לב אליו:

מה נותן לי תחושת שייכות:

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

שייכות וגבורה אזרחית

כתבה מקומית

יש תקופה קשה.

יש סבא שגר לבד.

הילדים מתקשרים אליו כל ערב.

הם מדברים וצוחקים.

סבא אומר: "תודה. אני לא לבד."

קהלה טובה – כלם עוזרים.

מחסן מילים: תקופה (period of time) • גר לבד (lives alone) • מתקשרים (call (phone)) • קהלה (community) • עוזרים (help)

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי גר לבד?

☐ סבא ☐ הילדים ☐ המורה

2. מה הילדים עושים?

☐ מתקשרים כל ערב ☐ שרים בחוץ ☐ הולכים לים

חלק ב' – צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. מתחו קו בין המילה לפירוש:

call (phone)	•	•	תקופה
community	•	•	גר לבד
help	•	•	מתקשרים
period of time	•	•	קהלה
lives alone	•	•	עוזרים

2. לחצו על המשפט שסבא אומר, והעתיקו אותו:

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

משימת תיבה: השלימו: אני יכול/ה לעזור בקהילה שלי ב...

לשיחה בזוגות: מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?

כרטיס יציאה • שייכות וגבורה אזרחית שם: _____

מעשה קטן אחד שאעשה השבוע:

אדם אחד שאשים לב אליו:

מה נותן לי תחושת שייכות:

חני"מ

שייכות וגבורה אזרחית

ערכה להדפסה • לחינוך המיוחד • קריאה והבנה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

שייכות וגבורה אזרחית

כתבה מקומית

סבא גר לבד. 🏠

אני מתקשר/ת. ☎️

סבא שמח. 😊

עוזרים יחד. 🤝

חלק א' - שחייה על פני השטח

בחלק הזה מאתרים מידע שכתוב בטקסט במפורש. הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אני עושה?

ישן/ה

משחק/ת

מתקשר/ת

2. איך סבא מרגיש?

קר לו

כועס

שמח

חלק ב' - צלילה

בחלק הזה צוללים פנימה: מסיקים, מחברים, בודקים מבנה ושפה.

1. איך עוזרים לשכנים?

רעש בלילה 📢

לומר שלום 🤝

לצייר ציור 🎨

לסחוב סל 🛒

לא ✖

עוזר ✔

בחלק הזה חושבים, מביעים עמדה ויוצרים. אין תשובה אחת נכונה.

איך אני עוזר/ת? (הקיפו)

מתקשר/ת

מחייך/ת

עוזר/ת לסחוב

מצייר/ת

אומר/ת שלום

איך אני מרגיש/ה?

כרטיס יציאה • שייכות וגבורה אזרחית שם: _____

מעשה קטן אחד שאעשה השבוע:

אדם אחד שאשים לב אליו:

מה נותן לי תחושת שייכות: